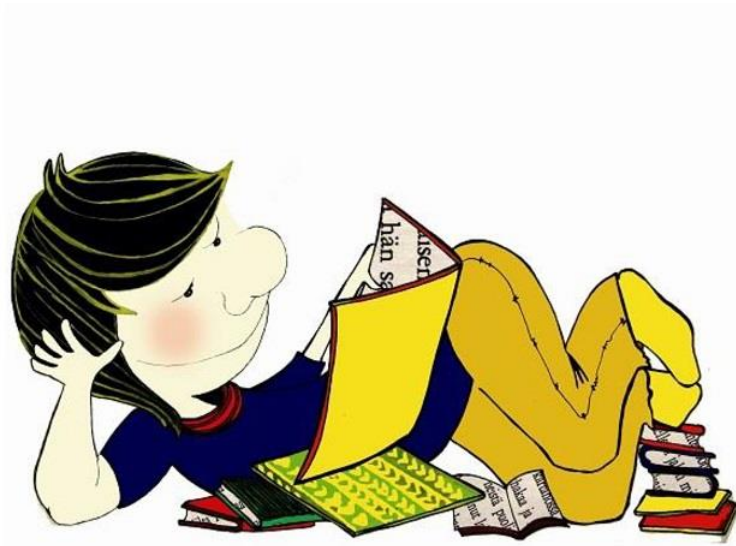

Kirjasto

Bibliotek

Kirkkonummi Kyrkslätt

Toimintakertomus 2018

KIRKKONUMMEN KUNTA

Kirjastotoimi

KIRKKONUMMEN KUNNANKIRJASTON TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

Kirjasto on lakisääteistä peruspalvelua, joka edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Pääkirjaston korjaus- ja laajennustyöt jatkuivat. Pääkirjaston toiminta jatkui väistötiloissa.

Kirjaston lainaus laski 6,97 %. Vuonna 2018 kirjattiin 534 528 lainausta eli 13,58 lainaa asukasta kohti. Edellisenä vuonna lainaus oli 14,72 asukasta kohti ja koko maan keskiarvo oli 15,57 **.

Vuoden 2018 kävijämäärä 321 230 oli 8,16 käyntiä asukasta kohti (koko maan keskiarvo oli 9,15 **). Verkkokäyntien määrä oli 212 559. Tilapäisjärjestelyt ovat vaikeuttaneet pääkirjaston käyttöä ja vähentäneet lainaus- ja kävijämääriä.

Kirjaston käyttömenot asukasta kohti olivat 47,53 euroa ja yhden lainan hinta oli 3,50 euroa. Koko maassa yhden lainan keskihinta oli 3,62** euroa ja kirjastotoimintaan käytettiin 58,02** euroa per asukas. Aineistoa hankittiin 6,04 eurolla Kirkkonummella ja koko maassa 6,65** eurolla per asukas.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi avustuksen Omatoimikirjasto omaksi –projektiin 20 000 €. Avustus käytetään Masalan omatoimikirjaston suunnitteluun ja siitä tiedottamiseen.

Svenska kulturfondenilta kirjasto sai 2000 € avustuksen ruotsinkielisiin musiikkituokioihin ja lastenteatteriesityksiin.

*asukasluku 39 361 **Koko maan tiedot vuoden 2017 tilastotietoja

Kunnan kirjastolaitos

Kunnan kirjastolaitokseen kuuluu pääkirjasto, Masalan kirjasto, Veikkolan kirjasto ja kirjastoauto. Lisäksi kirjastotoimintaa on Kirkkonummen vanhainkodissa, Palvelukeskuksessa, Lehmuskartanon hoivakodissa, Palvelutalo Valkokullassa, Hoivakoti Villa Kaskimäessä, vanhainkoti Tammikartanossa sekä kotipalvelutoimintana.

Kirjaston kävijämäärä

	2018	2017
pääkirjasto	151 066	243 262
kirjastoauto	29 661	29 040
Masala	49 799	101 945
Veikkola	53 381	57 132
Mesta	37323	

yhteensä	321 230	432 316

Aukiolo

Aukiolotunteja oli vuoden aikana pääkirjastossa 2971, Mestassa 2741, kirjastoautossa 405 (pysäkkiaika), Masalan kirjastossa 1435 ja Veikkolan kirjastossa 1483.

Pääkirjaston aukioloaikoja vähennettiin 25.6.-5.8.2018 ja Mestan (lasten- ja nuorten osasto) aukioloa vähennettiin 1.6.-5.8.2018. Kirjastoauto ei ajanut 18.6.-12.8.2018 välisenä aikana.

Masalan ja Veikkolan kirjastot olivat 2.6.-25.8.2018 lauantaisin suljettuina.

Kirjakokoelma

Kunnan kirjastoissa oli 31.12.2018 yhteensä 171 484 aineistoyksikköä (v. 2017 167 363 aineistoyksikköä), joista kirjoja oli 143 789 (v. 2017 138 994). Asukasta kohden tämä merkitsee 4,36 yksikköä, joista 3,56 on kirjoja. Vuoden aikana hankittiin 12 400 yksikköä, joista kirjoja 11 296 (v. 2017 10 425 yksikköä, kirjoja 9 579) ja poistettiin 11 908 aineistoyksikköä (poistot v. 2017 33548).

Kirjahankinnan kielijakauma

suomenkielisiä	83,83 %
ruotsinkielisiä	14,43 %
vieraskielisiä	1,74 %

Lainaus

	2018	2017
pääkirjasto	277 400	291 873
Mesta	46 471	
kirjastoauto	66 192	86 151
Masala	86 222	89 260
Veikkola	96 788	102 644
sosiaalinen kirjastotyö,	(2134)	(2147)
käsilainat	26	71
kaukolainat	(1239)	(1137)
e-lainat	6869	(7398)

	543 557	579 792

Lainajien lukumäärä oli 13 784. Kunnan asukkaista 35,02 % oli lainaajia.

Kaukopalvelu

Kirjasto toimitti asiakkailleen 1239 kaukolainaa muista kirjastoista ja lähetti omasta kokoelmastaan lainaksi muihin kirjastoihin 26 teosta.

Pääkirjasto

Aikuistenosaston ja musiikkiosaston toiminta

Tapahtumia on kuluvan vuoden aikana järjestetty vähän, koska pääkirjasto on koko vuoden toiminut väistötiloissa. Digothori on jatkanut toimintansa pääkirjastossa. Kevään ja syksyn aikana digitothori on ottanut vastaan asiakkaita tiistaisin klo 9-11 Digikahvilassa, ja torstaisin klo 17-18 digitothorin päivystysvastaanotolla.

Keväällä järjestettiin kaksi yleisötapahtumaa, jotka liittyivät Suomen 100 vuotta sitten käytyyn sisällissotaan. 27.2 historioitsija ja kirjailija Sture Lindholm vieraili pääkirjastossa kertomassa Sigurdskårenin kohtalosta otsikolla ”Sigurdskåren i Kyrkslätt våren 1918”. Historiantutkija Aapo Roselius vieraili kirjastossa 22.3 puhumassa sisällissodan jälkeisistä muistomerkeistä.

Lauantaina 25.8 vietettiin kirjastossa Kirkkonummi-päivää.

Syksyllä pääkirjaston lukupiiri sekä Teetä ja runoa runopiiri jatkoivat toimintansa. Proust-lukupiiri aloitti toimintansa syksyllä. Lukupiirissä luettiin yhdessä Marcel Proustin *Kadonnutta aikaa etsimässä*. Kaikki lukupiirit kokoonoutuivat syksyn aikana kolme kertaa kirjaston Mestassa.

11.10 järjestettiin yhteistyössä Natur och Miljö-järjestön kanssa luennon aurinkoenergiasta. Anne Antman kertoi ympäristöystävällisistä energiaratkaisuista.

Hyvää juhlaillaa-konsertti järjestettiin pääkirjastossa 11.12. Sata Kieli Singers-yhtye esitti joululauluja eri kielillä.

Kirjaston Mestassa on syksyn aikana voinut kolme kertaa viikossa harjoitella suomen kieltä kielikahvilassa. Kielikahvila on järjestetty yhteistyössä SPR Kirkkonummi-Siuntio osaston kanssa.

Lasten- ja nuortenosasto Mesta

Väistötiloista johtuen lasten- ja nuortenosastolla ei järjestetty mitään isompia tapahtumia. Koululaisryhmiä otettiin vastaan kuitenkin niin paljon kuin pystyttiin. Vinkkauksia käytiin pitämässä myös kouluissa.

Suomen- ja ruotsinkielisiä satutunteja järjestettiin viikoittain. Myös pienemmille lapsille ja heidän vanhemmilleen oli viikoittain ohjelmaa: suomenkielisiä laululoruhetkiä sekä ruotsinkielisiä musiklek-tuokioita. Kesällä järjestettiin sekä suomen- että ruotsinkielisiä satupiknikkejä.

Kirkkonummen kirjasto oli osallisena Aluehallintoviraston Satukaravaani-hankkeessa yhdessä Helsingin, Porvoon ja Hyvinkään kirjastojen kanssa. Tavoitteena oli tukea lasten kielellistä kehitystä ja oppimista ja maahanmuuttajalasten osalta myös kotikielen oppimista ja kotoutumista. Kirkkonummella kohderyhmäksi valikoituivat Finnsbackan päiväkodin albaniankieliset lapset. Satukaravaani toteutettiin järjestämällä Mestassa neljä albaniankielistä satuhetkeä. Sadunkertojana toimi Harun Osmani. Lisäksi järjestettiin trubaduuri Tomi Pulkkisen musiikkitarinatuokio, jossa musiikin ja tarinankerronnan keinoin matkattiin maailmalla.

Esikoululaiset kävivät kirja- ja kirjastoleikissä Mestassa. Koulutulokkaiden vanhemmilla oli mahdollisuus ilmoittaa lapsensa kirjaston asiakkaaksi kouluun ilmoittautumisen yhteydessä sähköisesti. Ykkösluokkalaisille jaettiin kirjastokortit ja esitemateriaalia heti lukuvuoden alkaessa.

Kirjavinkkausta järjestettiin kaikille luokka-asteille (sekä ala- että yläkoulu). Tiedonhaun opetusta annettiin lukion oppilaille.

Kakkosluokkalaiselle jaettiin vinkkaustuokion yhteydessä lukupäiväkirja ja kolmasluokkalaisille suunnattua Lukujuna-kampanjaa ja lukubingoa jatkettiin.

Kokoelmiin hankittiin lisää sekä ala- että yläkoulun luokka-asteille luokkakirjasarjoja, joita tarjottiin aktiivisesti opettajien käyttöön. Luokkakirjasarjoja on yli 20.

Koululuokille tarjottiin runopajoja, joissa kävi luokkia kaikilta asteilta, ykkösluokkalaisista lukioikäisiin. Runopajoissa luettiin runoja, leikittiin, kirjoitettiin runoja ja kuunneltiin räppiä ja estradirunoutta. Runopajoissa koodattiin myös runovideoita.

3D-tulostimet olivat kovassa käytössä ja opastuksia pidettiin niin yksittäisille asiakkaille kuin ryhmillekin. Syksyllä aloitettiin vinyylipajaillat (T-paitapaja), joita pidettiin kahden viikon välein. Syyslomalla Mestassa järjestettiin kaikille avoin vinyylipaja.

Yhteistyöprojekti *Hynttyyt yhteen* nuorisohjaajien ja asukaspuiston henkilökunnan kanssa jatkui koko vuoden ajan muutosvalmentaja Päivi Jokitalon johdolla. Ryhmä kokoontui keväällä kerran kuukaudessa, syksyn kokoontumiset siirrettiin v. 2019 puolelle henkilöstömuutosten takia.

Tammikuussa 2018 nuorisopalvelut alkoivat pitää nuorten iltoja Mestassa. Aluksi iltoja pidettiin kerran viikossa, mutta syksyllä niitä pidettiin kahtena iltana viikossa. Kirjasto on ollut näinä päivinä pidempään auki (ke klo 21 ja pe klo 22 asti). Yhdessä nuorisopalveluiden ja asukaspuiston kanssa järjestettiin keväällä terassi-ilta, jossa ohjelmassa oli mm. makkaranpaistoa ja ulkopelejä.

Kirjastoautotoiminta

Kirkkonummi-päivillä pääsi tutustumaan Mestan edustalla kirjastoautoon, myös ohjaamoon. Pikku Myyn kanssa oli mahdollisuus ottaa selfie Muumi-laakso taustana. Ellasta sai myös muistoksi pinssikoneella painetun pinssin.

Kirjastoauto osallistui Suomen kirjastoseuran kirjastoautotyöryhmän järjestämille valtakunnallisille kirjastoautopäiville Jyväskylässä. Tilaisuuteen osallistui parisenkymmentä kirjastoautoa ja noin 160 henkeä.

Kirjastoauto toimi seurakuntavaalien ennakoäänestyspaikkana.

Masalan kirjasto

Vuotta 2018 värittivät Masalan kirjastossa omatoimikirjastosuunnittelu ja tapahtumat. Masalan kirjaston muuttamista omatoimikirjastoksi alettiin suunnitella vuonna 2017, kun tieto asiamiespostitoiminnan päättymisestä kirjastossa saatiin, tavoitteena omatoimikirjaston avaaminen vuonna 2019. Syksyllä Masalan kirjastossa järjestettiin Omatoimikirjasto omaksi -hankkeeseen liittyviä avoimia suomen- ja ruotsinkielisiä asukasiloja kirjailijavieraineen (Susanna Sjöman, Jarkko Sipilä ja Rafael Donner) lastentapahtuma Eläinten joulu, yhdistysilta sekä ilta maahanmuuttajille. Asiakkaille avatun kyselyn avulla kartoitettiin omatoimikirjastoon liittyviä toiveita. Hanke jatkuu vuonna 2019.

Yhdessä Veikkolan lähikirjaston kanssa haettiin Kulturfondenilta avustusta ruotsinkielisen satutuntitoiminnan aloittamiseen Masalassa sekä teatterien järjestämiseen lähikirjastoissa. Avustusta myönnettiin 2000 euroa. Elokuussa Masalassa pyörähtivät käyntiin viikottaiset musiklek ja sagostund –tuokiot Helena Antfolkin vetäminä. Tuokiot otettiin hyvin vastaan ja toiminta jatkuu keväällä 2019. Teatteri Soiva Sammakko ilahdutti ruotsinkielisiä lapsia näytelmällä Grodan Klings jul.

Yhteistyö Masalan alueen päiväkotien ja koulujen kanssa jatkui vilkkaana.

Päiväkoti-ikäiset kävivät kirjastossa katsomassa nukketeatteriesityksen Lumiukon sydän ja yläkouluikäiset Teatteri Taiminen esityksen True love sucks. Kirjailijavieraina kävivät Elina Lappalainen, Nadja Sumanen ja Milla Paloniemi. Yhteistyötä tehtiin myös kirjavinkkausten, runopiirien, tiedonhaunopetuksen, kirjaleikkien, satutuntien ja tarinatuokioiden muodossa.

Syyslomalla kirjastossa järjestettiin tyttöjenilta. Lukemista oli mahdollista harjoitella varaamalla aika lukukoiralle tai lukukissalle. Kirjaston henkilökunta piti viikoittain suomen ja venäjän kielisiä satutunteja. Kesällä järjestettiin satupiknikit suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi. Teatteri Afrika vieraili kirjastossa kesäkuussa ja joulukuussa. He esittivät lastenteatteria venäjäksi.

Uusina toimintoina kirjastossa aloittivat kielikahvilat, joissa oli mahdollista kartuttaa suomen, espanjan ja venäjän kielen taitoja. Aikuisille järjestettiin kaksi kerran kuussa kokoontuvaa lukupiiriä. Ukrainalaisessa illassa oli mahdollista tutustua mm. maan ruokakulttuuriin. Satakieli Singers esitti Vysotskin lauluja kaikille avoimessa tapahtumassa. Maksutonta oikeudellista neuvontaa oli mahdollista saada keväällä ja syksyllä.

Enter ry:n vapaaehtoiset opastivat kerran kuussa senioreita mobiililaitteiden käytössä. Palvelutalo Valkokultaan toimitettiin aineistoa viikoittain ja kirjaston henkilökunta kävi lukemassa palvelutalon asukkaille säännöllisesti. Kirjaston tiloissa pidettiin 7 näyttelyä vuoden aikana.

Veikkolan kirjasto

Yhteistyö koulujen ja päiväkotien kanssa jatkui vilkkaana: kirjasto tarjosi kouluille ja päiväkodeille kirjaleikkejä, kirjastoesittelyjä, kirjavinkkauksia ja -paketteja sekä tiedonhaun opastuksia. Yhdeksäs luokka Veikkolan koulusta kutsuttiin joulukuussa kirjastolle katsomaan teatteri Taiminen esitys True Love Sucks.

Kirjastolla oli myös lasten vapaa-ajantoimintaa. Keväällä pidettiin koululaisille suunnattu tyttöjen ilta, jossa kokeiltiin 3D-tulostinta, kynsien lakkausta ja hius-ten letitystä. Syksyllä järjestettiin syyslomapuuhaa koululaisille sekä peli-ilta, jossa pelattiin Xbox-konsolilla. Lukukoira Likka vieraili kirjastolla keväällä ja lukukoira Valssi syksyllä. Syksyllä kirjastolla oli myös mahdollisuus käydä tervehtimässä kaverikoira.

Kerran viikossa pidettiin suomenkieliset satutunnit ja kesällä satupiknikit. Syksyllä kokeiltiin satukahveja. Satutunnit pidettiin myös venäjäksi. Lisäksi kirjastolla oli joulukuussa asiakkaille avointa teatteria: nukketeatteri Ofelian Saunatontun lahja, Den Klingande Grodanin Grodan Klings jul sekä teatteri Afrikan venäjänkielinen Pähkinäsärkijä.

Vuoden alussa kirjasto käynnisti yhteistyön asukaspuisto Veikonvintin kanssa, jonne toimitettiin kirjakasseja ja jossa järjestettiin myös muutama satuhetki. Kirjakasseja vietiin myös Veikkolassa sijaitseviin palvelutaloihin, Villa Kaskimäkeen ja Tammikartanoon.

Venäjän kielikahvila pyöri koko kevät- ja syyskauden ajan, ja lisäksi syksyllä kirjastossa kokoontui espanjan kahvila. Oikeudellista neuvontaa keväällä ja yhden kerran syksyllä antoi Kirkkonummen lakipalveluiden Minna Hentunen. Pääkirjaston digitohtori kävi opastamassa asiakkaita digiasioissa. Kirjaston digitointilaitteella oli myös käyttäjiä.

Kirjasto järjesti useita tapahtumia paikallisten toimijoiden kanssa. Yhteislauluilta- ja lauluiltoja oli vuoden aikana kolme, yksi lauluryhmä Pulssipumin ja kaksi Eija Ahvon vetämänä. Pohjois-Kirkkonummen Marttojen kanssa järjestettiin kevätkaudella kasvisruokailta sekä villasukkailta ja syksyllä askartelukerho.

Yhteistyö Kirkkonummen Kirjaston ystävät ry:n kanssa jatkui. Keväällä ja syksyllä pidettiin novelli-illat sekä runopiknik, jota järjestämässä oli myös Veikkolan Kartanoteatteri. Vuoden aikana Kirjaston ystävien kanssa järjestettiin myös kaksi isompaa tapahtumaa: keväällä Kirjan ja ruusun päivä, jossa kirjailijavieraina oli Matti Remes, ja syksyllä Fantasiatapahtuma, jossa vieraili fantasia-kirjailija Magdalena Hai. Lisäksi kirjaston tiloissa kokoontui Kirjaston ystävien Lukulampun alla -kirjallisuuspiiri.

Kirjaston Rotko-Sali oli kovassa käytössä. Vuoden aikana salissa pidettiin mm. Kirjaston ystävien teatterikerhoa, Yritys-Espoon yritysneuvontaa, paikallista taidekerhoa sekä kansalaisopiston kädentaitoryhmää. Lisäksi salissa kokoon-tui lukuisia yhdistyksiä. Syksyllä salissa esitettiin Bengtskär-elokuva.

Kirjasto toimi myös presidentinvaalien ennakoäänestyspaikkana tammi-kuussa sekä kesäsetelien jakopaikkana keväällä. Kirjaston näyttelytilassa pidettiin vuoden aikana 9 näyttelyä.

Sosiaalinen kirjastotyö

Kirkkonummen vanhainkodin siirtokirjakokoelmasta lainattiin 316 lainaa. Palvelukeskukselle toimitettiin 196 lainaa ja Lehmuskartanon hoivakotiin 421 lainaa. Palvelutalo Valkokultaan asiakkaille toimitettiin 406 lainaa. Kotipalvelua käytti 9 asiakasta, jotka lainasivat 168 lainaa. Daisy-äänikirjoja näkövammaisten kirjastosta toimitettiin pääkirjastosta 129 kappaletta 3 asiakkaalle. Veikkolan kirjastosta niitä välitettiin 427 lainaa ja Masalan kirjastosta 71 lainaa.

LAINAUS JA HANKINTA MATERIAALEITTAIN 31.12.2018
UTLÅNING OCH ANSKAFFNING ENLIGT MATERIAL 31.12.2018

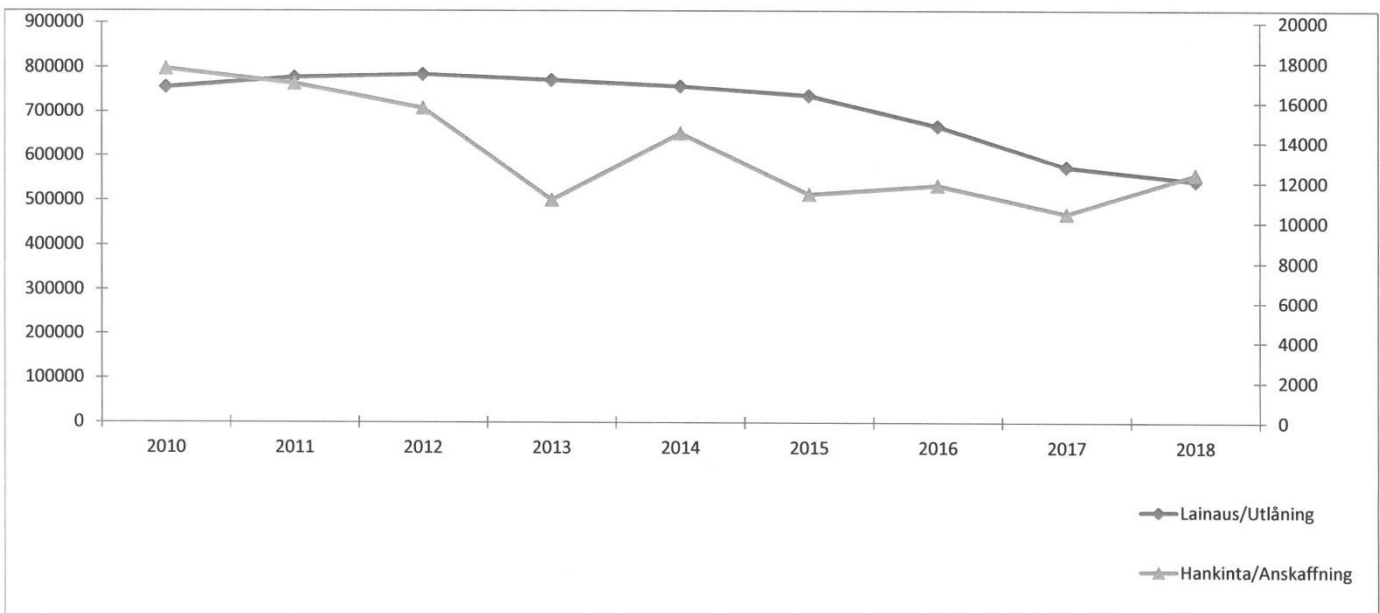
	Kokoelma Samling	Lainaus Utlåning	Hankinta Anskaffning	Kokoelma % Samling %	Lainaus % Utlåning %	Hankinta % Anskaffning %
Kirjat / Böcker	143 789	450 900	11 296	83,85	84,35	91,10
Musiikkiäänitteet / Musikin spelningar	12 560	7 837	138	7,32	5,55	1,11
Muut äänitteet / Andra inspelningar	3 651	12 659	255	2,13	2,37	2,06
Nuotit, partituurit / Noter, partitur	3 658	4 132	34	2,13	0,77	0,27
DVD-levyt , Blue-Ray;konsolipelit, VHS	6 530	29 674	545	3,81	3,81	4,40
CD-rom Celia-Daisy	0	627	0	0,0	0,12	0,00
Lehdet / Tidningar	0	0	0			
Muut / Andra	1296	27 460	132	0,76	5,14	1,06
Saadut kaukolainat / Fjärrlån	0	1239	0			
Yhteensä / Sammanlagt	171 484	534 528	12 400	100	100	100

KIRJALAINAT / BOKLÅN

	suomi/finska	ruotsi/svenska	vierask./ utländska	yhteensä/ sammanlagt	suomi/finska %	ruotsi/svenska %	vierask./ utländska %
kokoelma /samling	113 126	24 735	5 928	143 789	78,68	17,20	4,12
lainat/lån	386 009	56 435	8 456	468 244	82,44	12,05	1,81
hankinnat/anskaffning	9 469	1 630	197	11 296	83,83	14,43	1,74

HANKINTA / LAINAUS 2010-2018
UTLÅNING/ANSKAFFNING

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lainaus/Utlåning	755695	777630	784187	771451	757555	736289	667024	574576	543557
Hankinta/Anskaffning	17708	16969	15732	11122	14462	11412	11857	10426	12400

OHJATUT KÄYNNIT - ORGANISERADE BESÖK 2018						
Osallistujamäärät - Deltagarantal	Yhteensä Sammanlagt	Käyttäjäkoulutus - Användarskolning			Tapahtumat	Aktiviteter
		Kinavinkkaus Bokprat	Kirjaleikit Boklek	Kirjaston käytön opetus Bibliotekssundervisning	Satutunti Sagotimme	Kirjallijavierailut, teatterit, treffit Författarbesök teater, träffar
Kaikki yksiköt yhteensä - Alla enheter totalt	13 551	4 271	543	1 786	2 127	4 824
Pääkirjasto - Huvudbiblioteket	976	53	k	495	1	427
Mesta	4 959	2 513	256	343	1 040	807
Masalan kirjasto - Masaby bibliotek	4 751	1 098	190	306	767	2 390
Veikkolan kirjasto - Veikkola bibliotek	2 534	557	97	361	319	1 200
Kirjastoauto - Bokbussen	331	50	0	281	0	0

Statistik_Tilasto_2018 Yhteensä yksikkö

8.1.2019

LAINAUS JA HANKINTA MATERIAALEITTAIN 31.12.2018
UTLÄNING OCH ANSKAFFNING ENLIGT MATERIAL 31.12.2018

	Kokoelma Samling	Lainaus Utlåning	Hankinta Anskaffning	Kokoelma % Samling %	Lainaus % Utlåning %	Hankinta % Anskaffning %
Kirjat / Böcker	143 789	450 900	11 296	83,85	84,35	91,10
Musiikkiäänitteet / Musikin spelningar	12 560	7 837	138	7,32	5,55	1,11
Muut äänitteet / Andra inspelningar	3 651	12 659	255	2,13	2,37	2,06
Nuotit, partituurit / Noter, partitur	3 658	4 132	34	2,13	0,77	0,27
DVD-levyt , Blue-Ray;konsolipelit, VHS	6 530	29 674	545	3,81	3,81	4,40
CD-rom Celia-Daisy	0	627	0	0,0	0,12	0,00
Lehdet / Tidningar	0	0	0			
Muut / Andra	1296	27 460	132	0,76	5,14	1,06
Saadut kaukolainat / Fjärrlån	0	1239	0			
Yhteensä / Sammanlagt	171 484	534 528	12 400	100	100	100

KIRJALAINAT / BOKLÅN

	suomi/finska	ruotsi/svenska	vierask./ utländska	yhteensä/ sammanlagt	suomi/finska %	ruotsi/svenska %	vierask./ utländska %
kokoelma /samling	113 126	24 735	5 928	143 789	78,68	17,20	4,12
lainat/lån	386 009	56 435	8 456	468 244	82,44	12,05	1,81
hankinnat/anskaffning	9 469	1 630	197	11 296	83,83	14,43	1,74